

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Кафедра англійської філології

СХВАЛЕНО

Вченою радою ЧНУ
Імені Петра Могили

Протокол № _____
“ _____ ” _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
ЧНУ імені Петра Могили

_____ Л.П. Клименко
“ _____ ” _____ 20__ р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

для ОКР магістр(для другого рівня вищої освіти - магістерського)
(назва практики)

шифр та найменування галузі знань: 03- Гуманітарні науки

код та найменування спеціальності: 035.04 германські мови та літератури
(переклад включно) - англійська
(035 Філологія)

Інститут філології
(назва факультету)

Денна форма навчання

Перший проректор

_____ Іщенко Н.М.
(підпис)

Декан Інституту філології

_____ Пронкевич О.В.
(підпис)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Запорожець Галина Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської філології

Наскрізна програма затверджена на засіданні кафедри англійської філології

Протокол № ____ від
« ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
_____ **Старшова О.О.**
(підпис) (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною радою Інституту філології
Протокол № ____ від
« ____ » _____ 20__ р.

Голова
_____ **Пронкевич О.В.**
(підпис) (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 20__ р.

Наскрізну програму погоджено:

Начальник навчально-методичного відділу

_____ І.Ю. Потай
« ____ » _____ 20__ р.

ВСТУП

Наскрізна програма практики студентів за напрямком підготовки «Філологія» (освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр) є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання студентів.

Магістранти Інституту філології Чорноморського державного університету імені Петра Могили проходять такі практики:

- Асистентська практика проводиться на 6 курсі (11 триместр, 3 тижні)
- Науково-дослідницька практика проводиться на 6 курсі (11 триместр, тривалість 2 тижні)

Базою для проведення практик магістрантів є Інститут Філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Практика є завершальним етапом у практичній підготовці студентів до роботи за визначеною кваліфікацією.

Студенти зобов'язані пройти практики у встановлені навчальним планом терміни, виконати програму практик, скласти визначений програмою звіт. Під час практики студенти повинні дотримуватися встановлених правил техніки безпеки.

Керівники практики від кафедри забезпечують організацію і проведення практик відповідно до навчального плану, наскрізної і робочих програм практик, проводять інструктажі студентів та контролюють дотримання ними правил техніки безпеки, контролюють проходження практики, оцінюють результати відповідно до поданих студентами звітів.

1. МЕТА ПРАКТИК

1.1. Асистентська (11 семестр)

Асистентська практика проводиться на 6 курсах і має на меті узагальнити, систематизувати набуті студентами теоретичні знання, виробити вміння та навички застосування їх на практиці. Мета навчальної практики реалізується шляхом ознайомлення зі змістом і формами роботи на базі

практики та виконання конкретних завдань, передбачених програмою практики. Асистентська практика є частиною освітньо-професійної програми підготовки магістра.

Метою асистентської практики є:

- оволодіння магістрантами сучасними методами, формами та засобами навчання іноземної мови;
- формування у магістрантів необхідних професійно-педагогічних навичок та умінь для вирішення практичних завдань в умовах реального навчально-виховного процесу у вищій школі;
- виховання у магістрантів потреби постійного удосконалення педагогічної майстерності;
- розвиток у магістрантів творчої ініціативи та конкретних дослідницьких умінь у професійній діяльності викладача вищої школи;
- узагальнення, систематизація набутих студентами теоретичних знання та вироблення вмінь та навичок застосування їх на практиці;
- підготовка їх до викладання теоретичних курсів, проведення семінарсько-практичних занять, керівництва науковою роботою студентів і виконання магістерської роботи.

У результаті проходження практики студенти повинні:

З н а т и :

- особливості організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі (ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо);
- організацію практичного курсу з ІМ та теоретичних курсів у вищих мовних навчальних закладах;
- зміст освіти з обраного фаху (типові та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації);
- обов'язки куратора студентської академічної групи;
- як визначати елементи новизни дослідження;
- як розкривати теоретичне і практичне значення основних результатів дослідження;

- як узагальнювати підсумки виконаного дослідження та визначати перспективні лінії наступних досліджень відповідної проблематики;
- як оформлювати результати наукового дослідження згідно з сучасними вимогами;
- як доповідати в усній та письмовій формі про основні ідеї, хід і підсумки дослідження, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом, чітко вибудованою аргументацією і науковим стилем спілкування.

В м і т и :

- аналізувати заняття викладачів кафедри та магістрантів-практикантів;
- планувати власну викладацьку діяльність;
- проводити практичні заняття з першої та другої іноземних мов за розкладом у закріпленій академічній групі;
- складати план дослідження;
- формулювати мету і завдання дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- аналізувати і синтезувати інформацію, отриману з науково-теоретичних джерел;
- добирати, систематизувати й осмислювати фактичний мовний, літературний чи методичний матеріал;
- обробляти конкретний мовний, літературний чи методичний матеріал, використовуючи адекватні методи наукового дослідження;
- виготовляти роздавальний дидактичний матеріал;
- перевіряти письмові роботи студентів;
- проводити консультації для студентів;
- готувати і проводити позааудиторний захід іноземною мовою з першої іноземної мови;
- проводити тестування студентів з метою виявлення рівня володіння окремими іншомовними компетенціями;
- проводити анкетування студентів для вивчення їх особистісної спрямованості та індивідуального стилю вивчення мови;

- проводити методичний аналіз навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами;
- вивчати наукову методичну літературу з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального навчального процесу;
- проводити дослідження, необхідні для написання наукової роботи з методики викладання іноземної мови або педагогіки вищої школи;
- підготувати доповіді і виступи на методичних семінарах.

Н а б у т и н а в и ч о к :

- складати план дослідження;
- формулювати мету і завдання дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- аналізувати і синтезувати інформацію, отриману з науково-теоретичних джерел;
- добирати, систематизувати й осмислювати фактичний мовний, літературний чи методичний матеріал;
- обробляти конкретний мовний, літературний чи методичний матеріал, використовуючи адекватні методи наукового дослідження;
- визначати елементи новизни дослідження;
- розкривати теоретичне і практичне значення основних результатів дослідження;
- узагальнювати підсумки виконаного дослідження та визначати перспективні лінії наступних досліджень відповідної проблематики;
- оформляти результати наукового дослідження згідно з сучасними вимогами;
- доповідати в усній та письмовій формі про основні ідеї, хід і підсумки дослідження, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом, чітко структурованою аргументацією і науковим стилем спілкування.

2.2. Науково-дослідницька практика (11 семестр)

Головна мета науково-дослідницької практики магістрантів -

узагальнення і вдосконалення здобутих ними знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для дипломного проектування.

У результаті проходження практики студенти повинні:

З н а т и :

- як поширити і поглибити теоретичні знання в обраній для дипломної роботи області лінгвістики, світової літератури чи методики викладання іноземних мов і знання на межі цих та інших наук;

- проведення і первинне оформлення результатів наукового дослідження, що складає основу роботи;

- як оволодіти методами наукового дослідження, використаними у дипломній роботі, а також ознайомитись з іншими дослідницькими методами, що характерні для відповідної сфери наукового знання;

- підготовку фактичного матеріалу й аргументації для звітів про роботу, виконану у ході переддипломної практики і всього періоду наукового дослідження, для апробацій у формі повідомлень на семінарах і конференціях, для написання статей і тез за науковим матеріалом дослідницької роботи і для попереднього захисту цієї роботи;

- розвиток наукового стилю викладу змісту і результатів дослідження;

- розвиток теоретичного мислення;

- поширення наукового кругозору.

В м і т и :

- визначати елементи новизни дослідження;
- розкривати теоретичне і практичне значення основних результатів дослідження;
- узагальнювати підсумки виконаного дослідження та визначати перспективні лінії наступних досліджень відповідної проблематики;
- оформлювати результати наукового дослідження згідно з сучасними вимогами;

- доповідати в усній та письмовій формі про основні ідеї, хід і підсумки дослідження, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом, чітко вибудованою аргументацією і науковим стилем спілкування.
- складати план дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- аналізувати і синтезувати інформацію, отриману з науково-теоретичних джерел;
- добирати, систематизувати й осмислювати фактичний мовний, літературний чи методичний матеріал;
- обробляти конкретний мовний, літературний чи методичний матеріал, використовуючи адекватні методи наукового дослідження;

Н а б у т и н а в и ч о к :

- складати план дослідження;
- формулювати мету і завдання дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- аналізувати і синтезувати інформацію, отриману з науково-теоретичних джерел;
- добирати, систематизувати й осмислювати фактичний мовний, літературний чи методичний матеріал;
- обробляти конкретний мовний, літературний чи методичний матеріал, використовуючи адекватні методи наукового дослідження;
- визначати елементи новизни дослідження;
- розкривати теоретичне і практичне значення основних результатів дослідження;
- узагальнювати підсумки виконаного дослідження та визначати перспективні лінії наступних досліджень відповідної проблематики;
- оформляти результати наукового дослідження згідно з сучасними вимогами;

- доповідати в усній та письмовій формі про основні ідеї, хід і підсумки дослідження, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом, чітко вибудованою аргументацією і науковим стилем спілкування.

2. ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

Зміст і завдання всіх практик визначає керівник практики на основі даної наскрізної програми і робочих програм практик. Робочі програми практик складаються кафедрою англійської філології.

Протягом практики магістранти мають ознайомитися з основними видами наукової, навчальної, методичної та виховної роботи викладачів кафедри. З цією метою вони вивчають основну документацію кафедри: плани роботи кафедри, типові та робочі програми курсів, викладання яких забезпечує кафедра, методичні розробки викладачів кафедри, їх науковий доробок.

Під час асистентської практики магістранти відвідують та аналізують лекції та семінарсько-практичні заняття професорів та провідних доцентів кафедри. Керівник практики від кафедри визначає магістрантам тему однієї лекції та одного семінарсько-практичного заняття, які має підготувати та провести кожний практикант. В обговоренні цих лекцій та семінарсько-практичних занять беруть участь всі магістранти кафедри.

Магістранти залучаються також до організації та проведення окремих позааудиторних заходів, що проводяться на кафедрі (засідання студентських гуртків та проблемних груп, проведення студентських олімпіад, наукових студентських конференцій, захист курсових робіт, тощо). Під час практики студенти мають провести різні види наукової роботи. Так, вони вивчають плани наукової роботи кафедри, плани роботи наукових студентських гуртків та проблемних груп, науковий доробок викладачів кафедри. Магістранти беруть участь у засіданнях кафедри, на яких обговорюються кандидатські і докторські дисертації, беруть участь у захисті курсових робіт, готують рецензії на роботи. Під час асистентської практики студенти продовжують проведення досліджень в рамках магістерської роботи, готують виступи на наукові конференції, наукову статтю. У кінці практики кожен магістрант готує звітну документацію.

3. КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснює керівник практики від кафедри англійської філології.

Поточний контроль практики здійснюється методистами шляхом аналізу та оцінки систематичної роботи і залікових навчальних занять студентів. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до учнів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

4. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

По закінченні практики студенти оформлюють звіт, зміст якого визначається програмами практик. До звіту можуть входити визначені програмами матеріали. Порядок підведення підсумків практик визначено у Положенні про проведення практики студентів. Згідно цього положення після закінчення терміну переддипломної практики студенти мають звітувати про виконання програми та індивідуального завдання, а саме: подати письмовий звіт, підписаний і оцінений керівником практики, разом іншими документами (щодо переддипломної практики маються на увазі індивідуальне дослідницьке завдання і повний текст чернеткового варіанту дипломної роботи). Цей письмовий звіт подається керівникові практики від університету. Звіт має містити відомості про виконання програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури та ін.

Письмовий звіт студента про виконання програми переддипломної практики та індивідуального завдання на період цієї практики, Повністю оформлене індивідуальне дослідницьке завдання, Повний текст чернеткового варіанту роботи.

Звіт з практики захищається (з оцінкою) студентом у комісії, призначеній

завідуючим кафедри. До складу комісії входять керівники практики від кафедри та викладачі, які викладали практикантам спеціальні дисципліни.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК

Підсумки навчальних, навчально-виробничої та педагогічної практик підводяться груповими керівниками практики і обговорюються на засіданні кафедри, яка її забезпечує, або на педагогічній звітній конференції. Комісія приймає залік у студентів в останні дні проходження практики або протягом десяти днів після її закінчення. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписом голови комісії.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на підсумковому заліку відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, йому може надаватися можливість пройти практику у вільний від навчання час.

За наслідками переддипломної практики студенти готують і здають керівникам цієї практики відповідні звітні матеріали. Обговорення підсумків практики та захист звітів відбувається на засіданні кафедри або на заключному занятті студентського наукового семінару.

Факультет здає звіт про хід та підсумки практики студентів навчальному відділу університету.

Підбиття підсумків практики магістрантів проводиться шляхом:

- 1) аналізу звітної документації магістрантів;
- 2) виведення остаточної диференційованої оцінки за практику для кожного магістранта-практиканта;
- 3) проведення підсумкових «круглих столів» на факультетах;
- 4) обговорення результатів практики за засіданнях кафедри, вченої ради факультету, ректораті.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативна база

1. Бориско Н. Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранный язык / Н. Ф. Бориско. – К.: Фирма «Инкос», 2001. – 267 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Іноземні мови в навчальних закладах: науково-методичний журнал. – Київ.
4. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ під загальн. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
5. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін.]. – К. : Академія, 2010 . – 328 с.
6. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підруч. для студ. вищ. навч. закладів / С. Ю. Ніколаєва [та ін.]; ред. К. І. Онищенко. – К. : Ленвіт, 2002. – 327 с.
7. Організація педагогічної та асистентської практики в (освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр") /Укл.: Соловей М.І., Спіцин Є.С., Бориско Н.Ф., Склярєнко Н.К., Кудіна В.В., Бражник Н.О., Демчук В.С. – К.: Ленвіт, 2007. – 112 с.
8. Запорожець Г.В., Стодолінська Ю.В. Організація практики студентів напряму підготовки 6.020303 "Філологія (англійська)" та спеціальностей 7.02030302, 8.02030302 "Мова та література (англійська)": методичні рекомендації. – Миколів. видавництво ЧДУ імені Петра Могили, 2014. – 108с.

Базова література

9. Бех П.О., Биркун Л.В. Концепція викладання іноземних мов в Україні // Іноземні мови. – 1996, № 2. – С. 3-8.

10. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.

11. Виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння учителя іноземної мови (спеціаліста)/ Колектив авторів під керівництвом С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 96 .

12. Николаєва С.Ю. Ступенева підготовка вчителя/викладача іноземної мови в університеті // Іноземні мови № 2. – 1999. – С.3 – 8.

Допоміжна література

13. Стандарт вищої освіти: Освітньо-кваліфікаційна характеристика за спеціальністю 6.010100 – Педагогіка і методика середньої освіти. Іноземна мова. – К., 2004.

Інформаційні ресурси

14. <http://eltj.oxfordjournals.org/current.dtl>

15. http://www.onestopenglish.com/section_magazine.asp?catid=58177

16. <http://www.macmillandictionary.com/med-magazine/March2006/36-MED-Magazine-cover.htm>

17. http://www.tttjournal.co.uk/index.php?page=back_articles

18. <http://distant.ioso.ru/project/meth%20project/metod%20pro.htm>

19. <http://www.distant.ioso.ru/library/publication/vinogradova1.htm>

20. <http://distant.ioso.ru/library/reading%20room/palaeva.htm>